

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Андроника Мъртонова, ИИИЗк, БАН

За Красимир Христов Андонов по процедура за професор по “Фотография”

Област на висшето образование 8. – Изкуства, Професионално направление – 8.4.

– Театрално и филмово изкуство: ФОТОГРАФИЯ

НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“

Предоставената документация по конкурса за професор по Фотография, обявен за развитие на академичния състав на НАТФИЗ, обявен в ДВ бр. 109/21.12.2021 г. напълно отговарят на законовите изисквания, заложи в ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане в конкретното висше учебно заведение. По конкурса има само един кандидат – доц. д-р Красимир Андонов. Справката за минималните национални изисквания показва, че кандидатът напълно отговаря на необходимите критерии за оценка. Оценката, експонирана в настоящото становище се основава на анализ на всички предоставени материя, както и на копия от необходимите документи.

Красимир Андонов завършва НАТФИЗ „Кр.Сарафов“ почти паралелно в две специалности, както следва – „Кино и телевизионно операторско майсторство“ (1990 – 1995, магистър) и „Художествена и приложна фотография“ (1993-1997, магистър). През 2014 г. защитава и ОНС Доктор труд на тема “Компютърно-манипулирана фотография“. През 2016 година печели и конкурс за Доцент за нуждите на Факултет Екранни изкуства, НАТФИЗ, първично звено - Филмово и телевизионно операторство и Фотография, отново по шифър 8.4.

Предоставената документация от кандидата по настоящия конкурс за професор е изключително богата и разнообразна. Красимир Андонов е достатъчно добре известен и като кинооператор, и като фотограф в творческите гилдии, както у нас, така и в чужбина. Изобразителните решения, които реализира заставайки зад камерата или фотоапарата се отличават със запомняща се, премислена и оригинална визия. В неговото портфолио, в качеството му на фотограф, абсолютно заслужено са отбелязани и престижни награди от международни конкурси в Китай, България, Канада, Нова Зеландия, Франция. Не са малко на брой и избраните (според предоставената автобиография) авторски, самостоятелни изложби.

В своята педагогическа работа Красимир Андонов е разработил модулите „Светлината в черно-бялата фотография“ и „Светлината в цветната фотография“, за специалност “Фотография” - бакалаври. За магистърска програма „Естетика на приложната фотография“ е разработил още една авторска дисциплина – курсът

„Компютърна постпродукция“. Сред практико-приложните и научни интереси на кандидата категорично може да се отличи специфичното му отношение към светлината като графичен и основен художествен инструмент, чрез който образът преминава на различно ниво от просто зафиксиране на обекта в кадровото пространство. Това ясно личи и в разработването от Красимир Андонов на уникален метод, съчетаващ както възможностите на съвременните технологии, така и креативното мислене за заснемане на фотолуминисценция на минерали в пещерите. Без да е пресилено, мога да подчертая че в своята художествено-творческа работа кандидатът превръща света на подземното в приказна, митологична и тайнствено богата Вселена, която може да бъде видяна само през неговия обектив. Това ясно личи и в проекта „Магическата светлина на пещерните минерали“ (в съавторство с Алекс Самунджи и Оги Стоянов), публикуван в престижното издание National Geographic през юли 2021 г.

В качеството си на теоретик, бих искала да акцентирам и върху публикациите на Красимир Андонов, като тук ще отлича най-вече тази поместена в академичното издание „Проблеми на изкуството“ (реферирано в световната база ERIH Plus за хуманитарни изследвания, брой 4, 2020, ISSN 0032-9371), издание на ИИИЗк – БАН: „Естетика на неостротата и нейното място в документалната фотография“. Освен талантлив фотограф и оператор, Красимир Андонов е много умел изследовател, познаващ отлично теоретико-практичните въпроси, свързани с историята на фотографията. В конкретната студия кандидатът анализира в дълбочина естетическите параметри на неостротата във фотографския образ, сливащ чрез различни процеси и намеси (оптични, снимачни, фотохимични, постпродукционни) усещането за чиста снимка и живопис под камера. Какво значи неострота, каква е нейната естетико-философска парадигма, как се постига мекота на изображението, какви допълнителни смисли и семиотични напластявания носи образа, когато придобива флуидност, привидна неяснота и търсено размиване на обектите – това са основните въпроси, които са дискутирани в студията. Убедена съм, че освен да снима Красимир Андонов трябва и да пише повече научни текстове – отдава му се, а и са малко специалистите в тази област.

Всъщност тези интереси на кандидата си личат и в неговата работа. Отново ще акцентирам избирателно върху част от богатата документация по конкурса, защото жанрът на становището все пак е кратък. На вниманието на научното жури Красимир Андонов прилага две папки - изложби с фотографски материал: „Сватбите на Рибново“ и „Пенсионирани птици“. И двете са много различни като обекти, настроения, атмосфера и внушения.

В „Сватбите на Рибново” Красимир Андонов показва умението да хибридизира документалната, репортажна дори фотография с художествената, като познатите етно образи от Родопите са изненадващи за зрителите. Търсенето на различни гледни точки и специфична топла светлина превръщат портретите не в наблюдение, а в преживяване на ритуала от страна на зрителя. Отново авторът умело и много ненатрапчиво създава усещането за трансцеденталност и магичност на средата. Обредът около сватбената церемония в неговите фотографии е някак звукозрим – защото носи кинематографични среди. Композициите и акцентите са пълни с виталност, динамика, подтекст. Фотографии, които не са просто статични, а през тях можеш да активираш цялото сетивно възприятие, отвъд виждането и погледа.

Оригиналната изложба „Пенсионирани птици” е също безкрайно интересна, защото в нея обектите са привидно *nature morte* – заземените, излезли от употреба самолети на всеки един тип авиация. Портрети на замръзналия полет, на нестихващото очакване за небе, което ще остане само надвиснало над крилете. Разнообразни гледни точки, колорит и композиционно богатство ни показва отново Красимир Андонов ни представя летателните апарати в своята несвойствена природа. Тук отново наблюдаваме и специфичната игра на контрасти, реализирани и в различни геометрични съпоставяния (например кълбовидните корони на зелените дървета vs остротриъгълните стоманени криле на изстребителите): статика/движение, светлини/сенки, мъртва/жива природа, земно/небесно, живот/смърт.

Заклучение

Предвид художествената стойност на множеството представени за конкурса материали, върху които обърнах специално внимание на двете изложби, педагогическата и научна работа на кандидата по конкурс за ПРОФЕСОР по специалност ФОТОГРАФИЯ, научно направление 8.4. Театрално и филмово изкуство, убедено и категорично гласувам с „ДА” за Красимир Христов Андонов и предлагам без съмнение на първичното звено НАТФИЗ „Кр. Сарафов” той да заема академичната длъжност ПРОФЕСОР ПО ФОТОГРАФИЯ.

Доц.д-р Андроника Мъртонова

16.05.2022, София